

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIENING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 51 (522)

Fredagen den 24 december 1897.

10:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modet., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben » 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	Annonnspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.
--	--	--	--	--	--

Våra landshöfdingsfruar.

VI.

Bertha Sjöcrona,
född Elliot.

Kan man väl med rätta påstå, att den kvinna, hvilken såsom maka blifvit ställd vid sidan af en man med framskjuten eller till och med ledande ställning i samhället, också bör utveckla en verksamhet af samma art, en verksamhet af initativ; eller bör hennes

BERTHA SJÖCRONA,
född Elliot.

uppgift vara af mera passiv natur, den att stå stödjande vid sin makes sida, bereda honom den hemmets stärkande ro och trefnad, som mer än något annat är ägnad att åt honom skänka kraft, så väl fysisk som andlig, vid fyllandet af ett ansvarsfullt och

HEDVIG LAGERBRING,
född Nisbeth.

ansträngande kall? Intetdera af dessa påståenden kan göra anspråk på att i sig innebära en absolut sanning, och det beror gifvetvis på olika skaplynne, hvilketdera af dessa lika betydelsefulla sätt att motsvara sin kallelse en kvinna i sådan samhällsställning väljer. Landshöfdingskan Bertha Sjöcrona synes oss hufvudsakligen hafva valt det senare sättet att fylla sin plats som maka åt den oförtröttadt nitiske landshöfdingen i Skaraborgs län C. A. Sjöcrona. Såsom husfru på landshöfdingeresidenset Marieholm, berömdt för sitt natursköna, af Tidaåns armar omfamnade läge, har hon ock där skapat ett hem af mönstergill ordning och dock ett hem uppfyllt af den lugna harmonj, den välgörande känsla af hem-

trefnad som kan utgå endast från en husmoder, som rätt fattat sin uppgift och förstår att fylla den. Men värninnekallet på ett landshöfdingeresidens får ju ej inskränkas blott till den hvardagliga trefnaden eller ens till den trängre umgängeskretsen. Med den ställning, ett landshöfdingepar intager i sin residensstad och sitt län, följer, som man vet, en konventionell skyldighet att representera. Men fullgörandet af denna skyl-

ANNA HUSBERG,
född Forsberg.

dighet, hvilken af landshöfdingeparet på Marieholm nu snart under två decennier uppfattats på det mest generösa sätt, faller gifvetvis tyngst på värdinnan. På samma gång dessa stora mottagningar utmärka sig för en storartad gästfrihet, allsidig omtanke

O, juletid, du helga tid
Med hjärtefröjd och sinnesfrid,
Var gladligt hälsad i mitt hus

Med sken från dina klara ljus,
Med smyckad gran, med skogens doft
Och barnajubel högt i loft!

O. Carius.

om gästernas välbefinnande och trefnad samt en förfinad smak, förstärkt värdinnan jämväl att mellan sina gäster dela den mest förekommande artighet, en uppmärksamhet, som uppskattas så mycket högre, som den kommer äfven mindre bemärkta gäster till del.

Ehuru väl det vackra och fulländade sätt, på hvilket fru Sjöcrona alltså fyller sin plats som husmoder och värdinna, är den mest i ögonen fallande delen af hennes verksamhet, hafva dock helt naturligt på henne, landshöfdingskan, ställts anspråk, då det gällt befördraget på frivillighetens väg af vackra och välgörande ändamål, anspråk, dem hon alltid vetat att på ett värdigt sätt motsvara, om än af naturen mera fallen för en verksamhet i det tysta på den enskilda välgörenhetens vida områden.

Vi ha härmed i kortet sökt gifva en bild af fru Bertha Sjöcrona såsom husfru och värdinna och gå nu att om henne lämna några biografiska uppgifter.

Landshöfdingskan Bertha Sjöcrona är född i Stockholm 1835 och där uppfostrad. Hennes föräldrar voro professorn vid Karolinska institutet, den såsom läkare mycket anlitade dokter Joseph Elliot, och hans maka Sophie Krook. År 1867 trädde hon i äktenskap med dåvarande assessorn vid hofrätten öfver Skåne och Bleking *Cornelius Alexander Sjöcrona*. Efter att under några år ha varit bosatt först i Kristianstad och sedermera i Stockholm, sedan hennes man blifvit utnämnd till expeditionschef i civildepartementet, inflyttade fru Sjöcrona på våren 1880 såsom husfru i länsresidenset Marieholm invid Mariestad. Tre döttrar och en son har fru Sjöcrona i detta hem sett uppväxa. Döttrarna äro nu gifta: *Bertha* med statens landtbruksingeniör i Wexjö *Adolf Roos*, *Helena* med assessorn i Svea hofrätt *Axel Roos* och *Anna* med assessorn i samma hofrätt *Louis Améen*. Sonen *Cornelius Hans* studerar vid högre allmänna läroverket i Skara. K.

Hedvig Lagerbring,

född Nisbeth.

Då grefve Snoilsky, landshöfdingen i Göteborgs län, i höstas afled, diskuterades frågan om lämplig efterträdare åt honom såväl i pressen som man och man emellan med en hos oss sällspord liflighet. Men så gällde det ju också rikets *andra* stad och ett af våra främsta län med stora kommersiella och militära intressen att bevaka. Så mycket mera betydelsefullt var det enhälliga bifall, som hälsade det officiella tillkännagifvandet, att direktören i försäkringsbolaget Skandia, friherre *Gustaf Lagerbring*, känd för sitt skarpa hufvud, sin affärsmannablick, sina militära insikter och sin sällsynt vinnande och representativa personlighet, blifvit hedrad med förtroendeposten i fråga.

Att åter sprida hemtrefnadens sommarvärme och blomdoft i det bohösländska residensets väldigagemak tillkommer alltså friherrinnan *Hedvig Lagerbring*, den nye Göteborgshöfdingens maka. Men dessförinnan förestår henne ett smärtsamt uppbrott från det

gamla Stockholmshemmet samt ett vemodfullt afsked från den forna umgängeskretsen och henne kära förhållanden. Hennes spänstiga, friska och glädttiga lynne skall emellertid säkerligen med heder bestå detta prof, liksom hennes världsvana och förbindliga älskvärdhet skola underlätta fyllandet af de sociala kraf, som äro förbundna med hennes nya samhällsställning.

Få torde kunna blicka tillbaka på ett så sorgfritt lif som friherrinnan *Hedvig Lagerbring*. Född 1858, dotter af kammarherren *Carl Gustaf Nisbeth* och hans maka, *Mathilda von Post*, tillbragte hon sin barndom och första ungdom på det trefna gamla Tissinge i Upland, fideikommiss inom nisbethska släkten. Syskonen voro sju, flickor och gossar om hvarandra, yra och lekfulla — *Hedvig* den yngsta och skälmskaste af alla. Också dväljas tusentals glada och sprittande minnen från deras uppväxtår i hvarenda vrå af fädernehemmet. Jular och andra högtider tillbragte familjen i glädje och gamman på godset *Åsbergby* hos »farmor», friherrinnan *Nisbeth*, född *von Ungern-Sternberg*, en kvinna af utsökt, aristokratisk själsfinhet, älskad och vördad i lifvet och efter döden.

Friska vindar från landet förde *Hedvig Nisbeth* med sig till Upsala, dit hennes föräldrar, då hon var åtta år gammal, flyttade för barnens skolgång. Sedan läxorna voro lästa, hade hon tid öfver till de muntraste upptåg och spratt. Men en dag slog hon knyck på sin fjortonåriga nacke och skolkade med berådt mod från den eljes så omtyckta gymnastiken: läraren, en medelålders kapten, hade fått laga förfall och hans vikarie, den tjugufyruårige löjtnant *Lagerbring* vid Uplands regemente, var hennes nymornade värdighet »för *ung*».

Men hon undgick ändock icke sitt öde. Under den ungdomligt glada period i hennes lif, som, inledd med studentmötesbalen 1875, var en glädjens och nöjenas tid inom universitetsstadens societetslif, sammanträffade hon visserligen blott en gång med den unge, uppburne officeren, som under tiden slagit ned sina bopålar i hufvudstaden. Men 1879 gaf hon honom sin tro, och 1881 blef hon hans maka.

Kapten *Lagerbring*, som med utmärkelse tjänstgjort vid generalstaben, lämnade militärtjänsten, ungefär samtidigt med att han, år 1887, i egenskap af verkställande direktör ingick i bolaget *Skandia*, en ställning, som han numera utbytt mot sin ärofulla befattning i statens tjänst.

För friherrinnan *Lagerbring* hafva de sexton åren af hennes äktenskap förflutit ovanligt lyckligt. En make, vid hvilken hon är innerligt fästad, tre lifliga och begåfvade barn, ett hem fullt af blommor och sol — en skapelse af förfinad smak och den varmaste hemkänsla — otaliga tillfällen till förädlade nöjen och konstnjutningar samt förmåga att älska, njuta och vara tacksam för det goda — allt detta har fallit på hennes lott. Till den bakgrund af allvarliga och utvecklande samhällsplikter, som ödets sista pänseldrag skänkt åt hennes lif, är hon kanske ej minst att lyckönska. T. K.

Anna Husberg,

född Forsberg.

Då landshöfdingskan fru *Anna Husberg* uttalat sin önskan att ej bli föremål för någon utförligare biografisk behandling, tillåta vi oss att som den bästa textramen till hennes porträtt införa hennes egen skrifvelse.

Till Redaktionen af tidningen *Idun*.

Såsom redaktionen redan har sig bekant genom hälsningar, dem jag låtit öfverbringa, hyser jag motvilja för den offentliga presentation, *Idun* tillärnat mig. Kanske kan det dock för redaktionen vara önskvärdt att få den började serien fullständig, och jag vill fördenskull icke undandraga mig detta offer af mig själf. Ett porträtt medföljer därför omsider. Men hvad jag på det allra bestämdaste undanber mig, det är all slags text utöfver de allra nödtorftigaste data.

Dessa äro: att jag är född i Wexjö 1857 samt dotter till handlanden *J. Forsberg* och hans maka, af hvilka den förre tidigt bortgick; att jag såsom ung flicka genomgått det i nämnda stad af fröken *Amalia Graffman* grundlagda, numera i andra händer öfvergångna elementarläroverket för flickor; att jag efter slutade skolestudier tidtals vistats i Stockholm för utbildning i musik, men i öfrigt i föräldrahemmet, till dess jag år 1884 ingick äktenskap med dåvarande landssekreteraren, numera landshöfdingen *Husberg*, *Wexjöbo* liksom jag; samt slutligen att jag, såsom maka och familjemoder, ställer hemmets plikter obetingadt i främsta rummet och i all enfald tror, att det allmänna bästa befrämjas mest och bäst i och genom arbete i de enskilda hemmen. Denna min uppfattning har grundlagts af den lyckliga erfarenhet, jag allt ifrån barndomen varit i tillfälle att göra, såväl hos föräldrar och syskon som hos andra närstående anförvanter och vänner, af hvad ett godt hem verkligen betyder.

Detta hindrar mig dock icke att rättvist erkänna — om jag nu också icke för min egen person kan i någon synnerlig grad taga del däri — den kvinnliga verksamhet, som sätter sitt mål i stora och omfattande uppgifter af allmän art.

Hvad härutöfver skulle kunna sägas om mig är, så vidt jag kan finna, utan egentlig betydelse och i alla händelser icke förtjänt af offentligt omnämmande. Jag tycker för resten, att redaktionen bör vara mig tacksam för mitt förbud att meddela något annat eller mera än det ofvan sagda. Härigenom besparas redaktionen det stora besväret med att åstadkomma en utförligare biografi, på samma gång jag får nöjet att slippa se en sådan. Och hvad *Iduns* läsare beträffar, så ha de vid detta laget läst så många landshöfdingskebeskrifningar, att de helt visst icke räkna så noga med en mer eller mindre.

Luleå den 23 november 1897.

Med utmärkt högaktning.

Anna Husberg.

Fosterländsk id

för kvinnor med hufvud och hjärta samt tid till öfverlopps.

»Ärans och hjältarnes språk! Hur ädelt och manligt du ter dig, ren är som malmens din klang, säker som solens din gång.»

Så kvad Tegnér i seklets morgonstund, och Snoilsky, sekelslutets skaldedrott, besjunger stolt »vår välljudsrika svenska».

Skönare än de flesta andra jordens språk, är vårt modersmål också jämförelsevis rikt; ty äfven om vi, vanliga dödliga, i dagligt tal nyttja blott ett par tusen ord, rymmas hundratusentals dylika i svenskans skattkammare. Redan riksspråkets gångbara, klingande mynt utgöra en betydande nationalrikedom. Därjämte ligger gömdt i vår äldre litteratur — likt andra fornskatte i den svenska jorden — myntadt silfver och guld med flydda tidens kraftiga prägel, s. k. döda ord, som, representerande en hel för-mögenhet, en gång, utsläppta i den allmänna rörelsen, väsentligen skola underlätta tankeutbytet. Och slutligen blänka på nysvenskans fält, i dess grufvor och guldförande floder tallösa korn af ädel metall, redo att myntas af mästarehand.

Hvarför känna vi oss då så ofta fattiga på ord? Hvarför är det oss ibland, som om vi gifvit ut sista skärfven? Hvarför gripa vi till nödmunt och falska mynttecken, då fullviktiga hufvud- och skiljemynt stå oss till buds?

Ofta därför, att vi ej känna våra egna resurser.

Men den tid varder kommande, då den svenska ords-katten skall ligga blott och uppenbar för allas ögon. Och den institution, som skall förhjälpa oss därtill, är den minnes- och ärorika Svenska akademien, vårt språks officielle målsman, som den 20 dennes frade 110:de årsdagen af sin stiftelse. Genom sina ombud, valda bland våra ypperste språkforskare, med hufvudsäte i Lund, låter nämligen akademien sedan några år tillbaka i ett monumentalt verk, kalladt *Svenska akademiens ordbok*, för evärdliga tider bokföra våra språkliga tillgångar från reformationstiden intill våra dagar.

Jämte grundliga förklaringar öfver ordens form, uttal, förekomst, betydelse och betydelseskiftningar lämnar ordboken — och detta är för icke-fackmannen det intressantaste af allt — talrika, ur den äldre och nyare litteraturen hämtade exempel, språkprof, där orden förekomma i sammanhang med andra, barnsligt naiva, enkla och kärnfulla, humoristiska, högtrafvande, grofkorniga eller sirliga, allt efter de tidevarf, från hvilka de hämtats, många af dem gamla kära bekanta, de flesta af stort kulturhistoriskt intresse.

Se här några dylika, gripna ur högen!

Till bokstavfen *a* såsom språkljud. »När man störst gapar kommer *A* fram. (Rudbeck. Atland. 1679.) »Bella lingua!» ropte hon om svenskan, som hon fann en likhet ha Underbart med själfva italienskan *I* de många ljud på *A*.» (Franzén. Skaldestycken. 1840.) Till *a* såsom betecknande det första i ordningen. »*Jach* är *A* och *O*, . . . begynnelsen och enden. (Nya testamentet. 1526.) »*Han*, mina tankars *A* och *O*.» (Stagnelius. Saml. skrifter. 1821.) Till *abbas* (retas). »Men Cerberus och hon plä' under tiden gnabbas; Ty Gumman har sin ro at med den besten *abbas*.» (Låvin. 1781.) Till *adelsbref*. »Snillet är det enda adelsbref, som naturen utdelar.» (Geijer. Saml. skrifer.

1811.) Till *allt*. »Sin kärlek mannen har till bisak bara, Men den är qvinnans allt.» (Strandberg. Saml. Vitterhetsarbeten. 1857.) Till *afgrund*. »Hvarenda ton en afgrund af musik, Harmoniskt bottenlös!» (Atterbom. Lycksalighetens ö. 1824.) Till *alarm*. »Iagh . . . kom sent hem och gjorde tåcke alarm, så at samma mente, att Rytzen var dher.» (Karl XII. Bref. 1701.)

Just på språkprofinsamlingens område finnes tillfälle till verksamhet för intelligenta och fosterlandsälskande frivilliga, såväl kvinnor som män. Arbetet är intressant och utvecklande, tacksamt och hedrande. Om medarbetarna, som bland sig räkna representanter för nästan alla åldrar och yrken, skriver docenten Theodor Hjelmqvist, en af redaktionsmedlemmarna, i sin spirituella och sakrika broschyr »*En ny källa för vår fosterländska odling*»:

»Fastän spridda, bilda de på sätt och vis ett helt, som verkar för samma mål; de utgöra ett slags nutida motsvarighet till »Bauhütten» eller muraregillena, som uppförde de väldiga dömerna. Ty i det stycket likna medarbetarne dessa gamle kyrkobyggare, att liksom dessa helt gingo upp i sitt verk, det Guds hus, som skulle resas, så träda också de tillbaka för det hela, Svenska Akademien ordbok, som i sin tjänst tar både de stora och de små krafterna.»

Skulle nu händelsevis några af Iduns för vårt modersmål nitälskande läsarinor med utprägladt ordnings- och språksinne, manade af dessa ord, besluta anslå en eller ett par timmar af sin dag till främjande af det stora nationalverket, böra de gärna som förberedande lektyr läsa docenten Hjelmqvists ofvannämnda bok, »*En ny källa*», och därpå i bref till Redaktionen af Svenska akademien ordbok, Lund, anmäla sig som blifvande medarbetare i ordboksföretaget. Det förbindliga och älskvärda svaret, som ej brukar låta vänta på sig, innehåller uppgift om det litterära arbete, man har att göra utdrag ur (»*excerpera*»), samt åtföljes af ett litet häfte »*Anvisningar*», som man bör noga begrunda, samt af prydliga blanketter till nedskrifvandet af språkprofven (»*excerpten*»).

När allt är klart, d. v. s. när man på lämpligt sätt — genom lån af bekanta eller på bibliotek — skaffat sig boken i fråga, bör man, i fall denna är ett skönlitterärt verk, som man ej förut känner till, i ett bekvämt soffhörn stilla sin nyfikenhet, innan man vid skrifbordet under andra genomläsningen griper sig an med antecknandet af mötande egendomliga språkföreteelser: ovanliga ord eller vanliga sådana, använda på ett ovanligt eller mindre vanligt sätt. I förbigående sagdt, medför ett dylikt studium af de respektive författarnas stil en njutning af intimaste och angenämaste art. Sedda i språkforskningens äfven svagaste ljus, få till och med svunna tidens skolräkenskaper, rådstuprotokoll och tidningskungörelser — det är erfarenheten, som talar — ett märkligt skimmer af poesi öfver sig. Särskildt att gratulera är den, som blir hänvisad till flydda seklers litteratur; ty rätt som man där får sig de hjärtligaste skratt på bekostnad af våra »vördade fäder», göra dessa en så varm om hjärtat, att man frestas att ta dem i famn. Men är man ute-slutande modernt anlagd, gör man klokast att genast bekänna sin svaghet, då det händer, att man af redaktionen får sig anförtrödt ett af bokmarknadens färskaste alster.

När vid pass ett hundratal språkprof blifvit nedskrifna, insändas dessa till redaktionen,

som därpå tillställer nybörjaren en för-fortsättningen af arbetet nödig, fin och human kritik, påpekande de viktiga ord man förbigått och de oviktiga man upptagit, ofullständighet eller vidlyftighet i citaten m. m., samt — om man med heder bestått profvet — manar en att fortsätta, d. v. s. bekläder en med rang, heder och värdighet af »*excerpist*» vid Svenska akademien ordbok. Men — men — men — uthållighet i arbetet bör man visa lika väl som diplomatisk noggrannhet; eljes får ju ej redaktionen ersättning för sin invigningsmöda.

Något af det allra roligaste är naturligtvis, då man slår upp de gediget utstyrdta häftena och där återfinner de språkprof man själf valt, gillade och fastslagna till evig tid: man växer för hvarje gång några tum i sin egen aktning. Och ett tecken att man kommit in i den rätta stämningen är det slutligen, då man ej kan läsa en endaste rad utan att spana och speja efter rof åt akademien omätliga ordbok.

Efter att hafva omtalat, hurusom i den storartade, under utgifning varande *engelska* ordbokens tjänst ställt sig icke mindre än 1,300 frivilliga samlare, de flesta utan annan lön än äran, yttrar professor Gustaf Cederschiöld i sin för ett par år sedan utgifna broschyr »*Några meddelanden om Svenska akademien ordbok*»:

»Säkert är, att arbetet på den svenska ordboken skulle gå betydligt lättare och fortare, om företaget vunne större understöd från den svenska allmänheten; som det nu är, fördröjes ej sällan redigerandets fortgång däraf, att i samlingarna yppa sig luckor, som redaktörerna själfva i sista stund måste söka fylla. Ibland är det helt vanliga ord eller betydelser, på hvilka nog goda eller nog gamla eller nog unga exempel fattas. Här skulle frivillig hjälp hafva kunnat lätta väsentligt. Då Svenska akademien för ett par år sedan i tidningar ställde en uppmaning till allmänheten att bidra med insamlande af språkprof ur litteraturen, efterkoms denna uppmaning blott af några få personer.»

Denna uppmaning lästes förmodligen då företrädesvis af män. Få se, hvad den nu har för verkan, då den genom en ordbokens ringa tjänarinna härmed upprepas för kvinnor!

Tora Kjellberg.

Ett hjärtligt tack

ber jag att härmed få uttala till alla de många, som i dessa dagar med anledning af tidningen *Iduns* 10-års-jubileum visat mig personligen och det företag jag leder så talrika prof på vänskap och välvälja.

Enär den sistförflutna veckans nummer af *Idun* utgjordes af julnumret, hvilket långt i förväg måste göras färdigt, har jag ej förrän nu kunnat frambära detta mitt enkla, men varma tack.

Med utmärkt högaktning
Frithiof Hellberg,

På julaftonen.

»Det var en välsignad sak att det där fattiga folket miste sitt sjuka barn,» sade Beda Ström till sin man, som satt och lackade in julkappar, »när jag fick höra det, tänkte jag strax: det är då riktigt som hade de fått en julkapp af vår Herre!»

»Hm — hvem vet om de taga det så,» svarade mannen litet kärft, »jag har aldrig hört dem säga ett knotande ord och pojken, stackaren, såg alltid nöjd ut med sin värld.»

»Nöjd,» upprepade hon, »ja, det kunde han väl vara, så länge han inte begrep sitt elände — hade han bara fått lefva några år till, skulle man nog fått se på annat... Nog tycker jag att de föräldrarna böra vara glada och ur fullaste hjärtan erkänna, att det bästa har skett.»

»Skulle du ansett det för en glädje, om lille Gusten dött i influensan i fjol,» frågade han och de vackra, uttrycksfulla ögonen fäste sig skarpt på hennes unga, sorglösa ansikte, »skulle du tackat vår Herre och känt dig till mods, som hade du fått en kärkommen gåfva?»

»Det blir ju en helt annan sak,» tog hon ifrigt till, »Gusten är ingen krympling och vi äro inte fattiga. Man skall väl tänka på omständigheterna.»

»Naturligtvis — det blir en helt annan sak med oss,» — han slängde några paket i en närstående korg, som var nästan bräddfylld med julgåfvor — »så, nu må det vara slut för denna gången.»

Hon ordnade med van hand de upptrafvade sakerna på skrifbordet. »Slut, visst inte, Ingas docka, Bertils bilderbok, Gustens trumpet ligga ju där uppradade. Så tokigt, du tycks ha glömt något för hvar och en!»

»Jag har ingenting glömt,» gentog han allvarsamt, »men jag tycker, som sanningen är, att de få alldeles för mycket. De måste bli nöjda med mindre. Småsakerna där kunna få bli till huggnad för den där flickungen, som mistat sin bror. Jag är inte säker på, att hon har förstånd till att resonera så klokt som du.»

»Åh Gösta!» utbrast hon och den djupa rodnaden visade, att hennes lifliga natur träffats på en känslig punkt. »Du har ingenting att förebrå mig, jag har verkligen redan tänkt på att låta Lisa gå till torpstugan med åtskilligt smått och godt. Några gamla leksaker ha minsann också fått krypa ner i korgen... jag är inte fullt så stor egoist, som du tyckes tro.» Och hennes lilla röda läpp darrade af förtrytelse och hon knackade med sigillet mot bordkanten för att ge eftertryck åt sina ord.

»Egoist, åh nej, det vill jag inte precis påstå. Men saken är den: du och jag ha haft det alldeles för solljust och lugnt här i lifvet. När vi skynta skuggan af sorgen, söka vi att rosenfärga äfven den. Det ger en sådan skön lättnad, en sådan ljufsinnesro, att vid åsynen af andras olyckor och förluster kunna utbrista: »det är det bästa som sker!» Men tro mig, när bedröfvelsen kommer och knackar på vår egen dörr, får pipan en annan låt.»

»Det kan nog vara sant,» medgaf hon lamt, »men från det ena till det andra — skola vi verkligen inte bry oss om fler julgåfvor till barnen?»

»De få alldeles tillräckligt,» afgjorde han,

»det var ju omtänksamt af dig att vilja skänka bort någon afdankad rodocka, kanske utan både armar och ben. Men den här, ser du» — han lyfte på en af de vackra, prydliga leksakerna — »den blir då en sann ögonfågna, en frisk ogrumlad glädjekälla.»

I detsamma gläntade det på dörren och en liten sexårig kerub tittade fram.

»Kom, min älskling,» ropade fadern, och den lilla lydde genast maningen med dansande steg och leende min.

Men framför bordet stannade hon med en skygg fråga tydligt afspeglad i sina stora ögon.

»Ja, du får se på alltihop,» sade fadern, som förstod att tyda hennes blick. Och visande på de utbredda föremålen: bilderboken med sin stora, bjärtmålade titelplansch, trumpeteten, som sken med mörkgul glans, dockan, leende ur en sky af flor och glitter, tillade han: »Gå efter syskonen, så kunnen i samt och synnerligen få roa er med att se på, hur jag lackar in julkappar till lilla Stina i torpet.»

Och när småttingarna samlat sig i ring kring skrifbordet, gick Beda ut och ställde med tillredelser för aftonen. Ty på dopparedagen blir det egentligen ingen ro för husmodren, förr'n klockan slagit sju. Hon hade femtio Martas bekymmer: hon krusade ett papper kring julsinken, lämnade ut duktyg och ljus till julbordet och påminde om att lutfisken inte skulle få koka för länge. Hon la upp »julhögar» till tjänstfolk och barn: en vörtkaka, en skradd kaka, en hveteulle, en julbock med russin till ögon och mandelrandade horn... Allt gick efter gammal vana, rätt och riktigt, men under de växlande bestyren fick hon jämt för sig en gammal sägen. Hon kunde ej bli den kvitt, den förföljde henne i hvar vrå och några skälmaktiga ord, ryckta midt ur sagan, ringde retsamt för örat, ord, som hon skrattat åt i sin grönaste barndom och redan då funnit så ologiskt öfverdrifna: »Hvad far gör är alltid det rätta.»

Alltid det rätta — om han så byter ut kon mot en gås och se'n gåsen mot en skäppa ruttens frukt. Ack, det blir ändå alltid till välsignelse, de skämda äpplena förvandlas i fullödigt guld, dårskapen vändes i visdom och fars dumskalle står på sistone i ljus gloria. Ja, så är det i äfventyrets brokiga värld, men hur står det till i den gråa verklighetens, manne?

Nå ja, nog var det dumt, ja, rent uppåt väggarna att ge Stina i torpstugan de där nya leksakerna. Hon hade minsann kunnat vara tacksam, om hon fått de gamla...

Men Gösta handlade och resonerade ibland, alldeles som hade de en guldgrufva att ösa ur. Inte hade de några lysande affärer, visst inte! Hon fick sannerligen hålla skeden i vacker hand och se till att det räckte till alla de små munnarne.

Och hvad det beträffade med det där solljusa lugnet, som han så mycket ordade om, så nog hade de, som alla andra, sina bekymmer, sina mörka stunder.

Men han hade alltid haft så öfverspända idéer om plikter och broderskap. Och han fick stundom ingifvelser, visserligen vackra och högstämda, men orimliga och kostbara.

Men allt oakadt, var det ej just den där oberäkneliga, hjärtevarma sidan i hans karaktär, som gjorde honom så tilldragande? Den förutan hade han väl aldrig blifvit hennes egen älskade Gösta, den förutan

hade han nog låtit kärleken fara och lämnat henne åt sitt öde, tråkande med siffror i all sin dag. Hade han inte kunnat få en rik flicka, om han så velat, jo, det visste hon då lika säkert, som att han icke hade fått det, han, med sina vackra ögon, sitt vinnande sätt och sin ståtliga figur — för att nu inte tala om alla de där inre öfverglänsande egenskaperna!

Ja, hvad far gör är alltid det rätta, det måste hon verkligen medgifva i sin känsla, fast förnuftet protesterade och upprepade kallt, öfvertygande: »Jag har ändå rätt, de kunna ej annat än tacka Gud därför, att han tog bort den där sjuka barnungen. Det är som en julkapp, en riktig julkapp.»

Måhända lydde hon den högre kärlekens bud, måhända handlade hon rätt och slätt för att behaga sin herre och man, alltnog när middagen var undanstökad och det led mot den efterlängtade stund, då granen skulle stråla och gåfvorna skiftas, begaf hon sig, försedd med en fullproppad korg, raka vägen till torpstugan. Och lilla Inga fick följa med.

Stugan låg helt nära, det var endast att gå genom allén och sedan vika in på en liten slingerstig. Julvädet var härligt och kylan hade inte sprungit upp högre än till några grader. En sådan stjärneprakt! Det blixtrade och blinkade på alla håll och kanter och plejadernas sjotal lyste fram i tydlig klarhet. Hela jorden var högtidsprydd. De rimfrostiga grenarne rabbades stundom af flaxande vinge och farande il och då sålades en skur af glittersnö ner öfver deras hufvuden.

»Mamma du,» sade lillan glädt, »jag tycker om det, det är precis som strösocker.» De voro snart framme vid målet.

Torpstugan tillhörde ej dem, ty Bedas man var jägmästare och han hyrde lägenheten af en förmögen bonde, som just ej ansågs vara någon fader för sina underhafvande. Det var ett lågt, torftigt hem, men brasan flammade därinne på härden och återskenet fladdrade rödaktigt öfver drifvan. Man skyntade en liten julkärfve, som vänligt reste sig vid knuten. En julkärfve — vid den synen kom Beda ihåg att hon hört någon yttra: »Torpar-Lars har inte vett till att ta vara på något, lägger han inte styfvern i brännvin, så lägger han ändå ut den i onödan.» Och hon tänkte med en viss medkänsla: »Detta är också i onödan, men det är också en yttring af kärleken. Det är vackert att ta några smulor af sitt surt förvärfda bröd och kasta ut det för fåglarne, vackert att midt i sin sorg tänka på att hugna någon medskapad varelse... Sorg, ja, om det nu är sorg, egentligen borde de ju tacka och vara glada!»

Så stego de på och knackade. En välvillig hand drog genast undan klinkan, och efter den första öfverraskningen hälsades de af ett lågmäldt: »God jul.»

Beda hade en snabb praktisk blick, hon såg i ett ögonblick att spiselflamman kasta sitt muntra sken kring nylimmade vägar och renskuradt golf. Men hon såg desslikes att trästaken på bordet — fattigmansgranen sirad med kulört papper — saknade ljus och att bordet ej täcktes af någon duk. Så fattigt var här inte att dessa små anordningar ej kunnat åstadkommas, det visste hon med all säkerhet. Således rådde här verkligen djup förstämning, mannen som förläget reste sig från stolen och gjorde en tafatt bugning hade också starkt rödgråtna

ögon och hustrun såg blek och bitter ut. Till och med flickungen visade ett litet modstulet ansikte och vågade ej ge luft åt den nyfikenhet, som glimtade fram under de långa ögonfransarne.

»I hafven fått sorg till jul, och jag kände mig manad att gå hit och beklaga den,» sade Beda lågt och tryckte den fattiga kvinnans stora röda arbetshand.

»Vi ha fått det,» ljöd svaret med tungt tonfall, »det frågas väl för resten inte efter antingen det är jul eller påsk.»

Beda hade den där vanliga frasen på läpparne: ni får tro, att det är bäst som sker; men hon teg och vände sig till mannen, som saktmodigt inföll: »Ja, när tiden är ute, så måste människan bort. Och jag för min del vill inte klaga, utan tro att Herran handlat i kärlek. Vi hade ju dessutom ingenting att bjuda honom på här i världen och han var en klen stackare, som frun nog vet... Men hur det var, så är det ändå tomt att titta dit bort åt väggen till.»

Hon följde riktningen af hans blick, ja, där hade ju den lilla sängen stått.

»I fån trösta er med, att hans lidanden äro öfverståndna,» sade Beda, men hon tyckte att rösten lät tom och klanglös. »Det är som hade de fått en julklapp af vår Herre,» ljöd däremot pinande klart genom minnet, »de böra vara glada!»

»Det är värst för mor,» fortfor mannen, »hon finner ingen riktig, tröst i Guds ord.» Därpå satte han sig till ro vid bordsändan, och efter en liten tryckande paus vände sig Beda åter till kvinnan

»Jag har med mig några matvaror åt er, jag vet nog att det ej är tröst för ett sorgset hjärta, men det är ändå en liten påminnelse om att det är högtid. I han ju i alla fall ett barn kvar att fira jul med...» Och hon försökte nå flickan med en smekning, men denna vek skyggt undan och nappade tag i modrens kjol.

Beda plockade hastigt upp gåfvorna. Där funnos ljus för den utkrusade staken, där funnos risgryn och äpplen, skinka och jultulle. Och där funnos fars orimliga ingifvelser: paketerna till lilla Stina.

Inga ville genast bistå henne med att bryta dem och den saken mötte naturligtvis inga hinder. När Stina fick se dockans glitterhöljda gestalt, vidöppnade hon sina stora, blyga ögon, de glädjestrålade, de frågade, de undrade: är hon verkligen min?

Och så kröpo de andra småsakerna fram likt fjärilar ur sina puppor. Ej under att det fattiga barnet glömde sorgen och jublade i stundens fröjd.

Men Beda smög en bunt skirt, klarhvit tyg i den sörjandes hand. »Jag tänkte att det kunde behövas vid ett sådant här tillfälle,» hviskade hon.

Det bittra draget kring modrens mun blef vekt och hon såg med ett outsägligt uttryck ner på de luftiga veck, som snart skulle multna tillsammans med hennes älskling. »Tack,» frampressade hon enstafvigt och tog ett af de skänkta ljusen och stack ner i julstaken. Och när hon hade tändt, frågade hon sakta: »Kanske frun vill se honom?»

Beda hade en sjuklig motvilja för att se lik, men hon bekämpade sig och följde med in i sidokammaren, där den lille döde låg på ett sofflock.

»Kanske ni tycker det är svårt att se

sådant,» sade mannen, som kom stöflande tätt efter.

»Åh nej!»

»Ja, det är nog bäst,» menade han på sitt lugna, tålmodiga sätt, »frun har ju själf barn... När man har grön säd på rot, är det klokast att vara beredd på ovädersdagen. Det går ingen säker.»

»Det är sant,» svarade Beda ödmjukt, och när den stackars kvinnan vek undan lakanet och lyste på det lilla vaxbleka ansiktet med dess prägel af orubblig hvila, föllö tårar af varmaste deltagande ner öfver hennes kinder.

Men modren stod där och stirrade med sina torra, dystra ögon och vid åsynen af främlingens rörelse framstötte hon: »Om det bara inte hade skett nu, just nu vid jultiden. Det var så bittert. Jag kan inte taga det såsom Lars och tycka det vår Herre handlat med oss i kärlek. Jag har bedt honom om en ändring, det har jag visst gjort både länge och väl. Men jag ville inte ha den på det viset. Jag ville att gossen min skulle bli frisk och färdig. För Gud är ingenting omöjligt, står det ju i skriften, och det ordet förlitade jag mig på.»

Hon pressade läpparne hårdt samman, höljde hastigt öfver liket och följde tungsint efter dem in i stugan, där Stina högt fröjdade sig öfver julgåfvorna.

Hon såg på barnet skarpt, förebrående, men tog likväl emot den framräckta bilderboken, bladdrade i den ett tag och lät blicken sorgset hvila vid ett litet färggrant gossebarn, som satt och smekte ett lam. »Detta skulle han tyckt om,» utbrast hon och — märkvärdigt nog — härmed var tårekällan öppen.

Men med tårarne kom hugsvalelsens lättnad, och när Beda tog farväl, mumlade hon rörd: »Gud välsigna frun, som hittat hit på en sådan kväll.»

»Vet du, mamma,» sade Inga, då de vandrade hemåt, »Stina berättade att förra julen hade de haft en gran, en riktig gran, fastän inte större än att den kunde stå på bordet. Och där hade varit ljus i den, ljus och pappersstjärnor. Och de hade haft jultull på golvet och hennes pappa hade talat om historier, de hade haft så roligt, så roligt — det är allt bra synd om dem nu!»

»Men hon glädde sig ju åt leksakerna,» afbröt modren tankspriddt.

»Ja, men hon sade så många gånger: »Om det hade varit som förra julen, om Sven hade lefvat och fått se allt detta!»

Det gick ett styng genom Bedas hjärta. Förra julen, åh, då hade hon inte tänkt på vare sig att hjälpa eller glädja, då hade hon inte låtit en glimt af det rika solljuset tränga in i denna skumma, fattiga tillvaro. Men hon var ju så nyss ditflyttad, hon kände egentligen inte till förhållandena, visste bara att de hade ett obotligt sjukt barn och voro fattiga. Nå, det måtte väl varit nog, visste hon inte tillräckligt kanske, jo, egoismen hade inte lätt att finna något kryphål.

»Hvad det skall bli roligt i kväll,» fortfor den lilla, »jag tror knappt jag kan vänta tills vi ska börja med julklapparne, dröjer det mycket länge, mamma?»

Då de kommo under de stora rimfrostiga almkrönorna, pladdrade hon också oupphörligt om den kommande förnöjelsen. och de voro inte långt hemifrån, då hon plötsligt anmärkte: »Men hvarför svarar du inte, mamma?»

Modren, som gått till rätta med sig själf, sade med en suck: »Mitt barn, jag gick och tänkte på, att den gode Guden gett oss så mycket godt, att vi aldrig kunna vara nog tacksamma.»

»Men nu har ju Stina också fått,» sade Inga med en instinktlik öfvertygelse om att en plikt var fylld och ett tackoffer framburet. »Hon hade aldrig sett en sådan docka förr... men, mamma, nu äro vi ju hemma, se, se, det är redan tändt!»

Ja, där låg hemmet så inbjudande framför dem. Inga gardiner voro nedrullade, utan gran och grenljus strålade fritt ut all sin prakt i den mörka vinterkvällen.

Inga klappade i sina små händer och ilade i förväg.

Så snart Beda kom inom dörren, möttes hon af jublande välkomsthälsningar. Bertils lilla blossande ansikte begrof sig i hennes silkesmjuka muff, Gustens små smekande armar lade sig som en kedja kring hennes hals.

Hur var det han sade, den fattige mannen, jo: »När man har grön säd på rot, är det klokast att vara beredd på ovädersdagen.»

O, hon tyckte nästan, att hon fruktade för solljuset, därför att det var så klart. Det var något brännande däri, för mycket af det goda, för fullt, för rikt.

Men funnos där ej tusenden, som hade fått lika mycket som hon... lika mycket, ja, dubbelt mer?

Den tanken sökte hon trygga sig vid, medan hon tog af sina varma, präktiga vinterplagg och skakade det lätta snöpudret ur bäfverkragen: »Där finnas de som ha' fått lika mycket, ja, dubbelt mer!»

Men oakadt det kämpande motståndet, kunde hon dock ej rycka sig ur missmodet, det lade moln öfver hennes panna och tvång öfver hennes väsen, och när mannen slöt henne i famn och hviskade: »God jul, lilla mor,» brast hon i häftig gråt.

Och medan småherrsskapet beundrade granen och väntade på julklapparne, fingo de två en liten lugn stund, då hon biktede för honom sina intryck af ångest och smärta, och då han med kärleksfullt allvar intalade henne tröst. Men när julglädjen stod högt i tak, när små röda läppar tackade och jublade och klara ögon strålade af ogrumlad lycka, då gingo hennes tankar, tyngda af hemligt ve, bortåt den lilla slingerstigen i snön. Hon tänkte på det luftiga svepningstyget, hvilket hon lagt som gåfva i en modershand, tänkte på den tomma väggen i torpstugan, på det stackars grämda hjärtat, som fåfångt sökte trösta sig med den tanken, »att det var det bästa som skett.»

För första gången kände hon sin lycka såsom ett ansvar och välsignelsen såsom en öfverfull bägare, af hvars innehåll hon ej blott skulle själfviskt njuta, utan äfven dela med sig.

Anna Knutson.

En frid- och fröjdefull jul

önskas alla våra kära svenska hem

af
Iduns Redaktion.

Iduns tioårsfest.

Med anledning af tioårsdagen af denna tidnings första utgifvande hade Idun inbjudit ett större antal af sina medarbetare, gynnare och vänner till supé å Grand Hôtel i Stockholm fredagen den 10 dennes. Vi hade därvid den äran och glädjen att till ett antal af omkring två hundra personer, se församlade många af dem, som med handling och vänskap stått oss bi under det gångna tioårsskedet. Vid supén framförde redaktör Frithiof Hellberg sitt tack till samtliga medarbetare inom officinen liksom till alla utom den samma, som med intresse och välvilja befordrat dess framgång. Redaktören för Nyå Dagligt Allehanda hr J. A. Björklund samt riksantikvariern hr H. Hildebrand svarade å gästernas vägnar. Vid desserten föredrog tidningens redaktionssekreterare följande verser:

Till kamraterna i Idun.

Det är ett rassel och döjvande larm
I arbetssalen vida,
Där ångan stönar svedande varm
Och remmarna bölja och glida.
I rastlöst oförtruten takt
Maskinens lemmar spännas,
Och under pannorna ha vi lagt
Oss själva att förbrännas.

Hvem lyssnar till urets pendelslag
I denna bullrande yra?
Hvem räknar böljorna, dag för dag
Ut från vår synrand styra?
Vi bli till drifhjul, stora och små,
Till axlar och kuggar vi blifva.
Och ären komma och ären gå . . .
Men remmarna drifva och arifva.

Till sist en gång, en middagsstund,
Då allt som hetast bedrifves,
Från man till man, från mund till mund
En plötslig varsel gifves:
Maskinens rassel slumar slut,
Det evigt hvardagsvana,
Och vef och hjul för en minut
Stå stilla på sin bana.

Det blir så tyst i det vida rum,
Då alla hjulen stanna,
Och svetvens bleka feberskum
Vi torka ur vår punna;
En höststämning griper vår rund,
En stämning, som ej vill släppa,
Och andlöst spände i samma stund
Vi höra uret knäppa. —

Gif hit en krans, en blomsterkrans
Af lifvets rosor röda,
Att vi må smycka med färgers glans
Vår gråa arbetsmöda.
För våra slitna verktyg gif
De skönaste blommor, som finnas,
Och främst som dagens runa skrif:
»Nu vilja vi hvila och minnas».

Vi vilja minnas kvar sekund,
Som log mellan timmar tunga,
Hvar spänstigt öfverrådig stund
Vi kände oss starka och unga,
Då tankens töm och kraftens nerv
Sax fogade fint tillsammans
Och lyfte mödans simpla värf
Till lustig lek och gamman.

Vi vilja minnas äfvenså
De mulna dagar och trötta,
Hur villigt broders skuldra då
Kom att vår börda stötta,
Hur vägar, dem ej öga sett,
Från vän till vänner drogo
Och sträckta händer ljust och ledt
I ärlig delning togo.

Vi vilja minnas och förvisst
Den främst i ledet ställde,
Den förste först, den siste sist.
När häst en dust det gällde;
Hur glädt och odeldt han sig gaf
I tankar, i ord och dater —
Vår Frithiof med sin marskalkstaf,
Kamraten bland kamrater!

Och nu när rågan nått sin höjd
Af hvad vi minnas och känna,
Då måste vi ropa ut med fröjd
De ord, våra läppar bränna:
Ett tack, kamrat, för hvad du gaf
Så rikt i dagar flydda,
Ett tack för hvad vi vänta af
De ännu icke gryddal!

Och när i morgon vår åftans rem
Änjo börjar glida,
Då står en fé — jag vet ej hvem —
Osynlig vid vår sida;
Men genom prosans trägna fart
Och arbetstimmar tunga
Vi skola höra underbart
Liksom en lärksång sjunga!

Johan Nordling.

Efter kaffet samlades man kring bälarna, och afstoste där det ena talet det andra. Bland dessa framstodo särskildt ett humoristiskt anförande af fru Lovisa Petterkvist (författarinnan fru Alfhild Agrell) samt uppläsandet af ett hundratal telegrafiska hälsningar från alla delar af landet. Bland dessa funnos och instuckna följande verser af den kända signaturen »Snorre», hvilka vi afslutningsvis anför, då de helt visst böra intressera våra läsarinor:

Till Iduns redaktör!

Herr redaktör, hvad ni var snäll!
Det kan jag aldrig glömma.
Att bjuden bli på Grand Hôtel
Jag aldrig vågat äroinna,
Och jag kan inte alls förstå,
Hur mig ni kunde tänka på.

I Idun har jag tegat mest
Till en skam och nesa,
Och därför jag till Iduns fest
Omöjligt kan resa.
Jag skulle blygas vara med
Uti de arbetsammars led.

Men nu jag vill ej trötta er
Med att mig själf förkättra,
En mänska kan ej göra mer
Än lofva att sig bättra.
Kanske när nästa år har gått,
Att mer än nog af mig ni fått.

Men fast jag ej till festen kom,
I festligt prydda salen
Jag dock är med i andanom
Och hör de granna talen,
Hör Fallström stränga lyrans gull
Och ge af vers oss famnen full.

Och Iduns skål dricks glädt förvisst
Utaf det gamla garädet:
Jag ser så väl fru Petterkvist,
Hur godt och bra hon har det,
Så fryntlig skiner hon och blid
Och — står ej Ruffen där bredvid?!

Och »moster Emma», trind och rar,
Jag ser i hemvärd klänning,
Hon inslag själf nog spunnit har
Och kanske också ränning.
Och tänk, hvad hufvudbyr hon haft
Att »solfva» på så många »skaft»!

Men, gamla fruvar, mellan er
Ej fattas ungdom heller —
Författarinnorna jag ser
Till nöjna små noveller.
Och där står Jörgen, den gourmet'n,
Och tänker bara på supén

Ja, Idun liksom andra blad
Nog tar ibland en slummer,
Men är sen åter frisk och glad
Och pig i nästa nummer,
Och hur det nu en gång är fatt,
Så muntrast ä' det som ä' — glädt.

Och hvad om kvinnan sägas må,
Så nog har hon då »tåga»,
Det kan man bara se därpå,
Hur hon står ut att fråga,
Men Iduns frågor bort ej tag,
De äro »glada» i sitt slag.

Och nu farväl, herr redaktör!
Det passar just i stycket,
Att sen jag tegat i ett kör,
Så pratar jag för mycket.
Jag hoppas dock mitt prat ni tål
Och dricker er och Iduns skål.

Snorre.

I god tid

böra våra läsare och vänner förnya prenumerationen för det kommande året på såväl Idun som Modetidningen och Barngarderoben, på det att intet som helst afbrott i tidningarnas regelbundna expedition må behöfva uppstå. Mellandagarna mellan jul och nyår äro härtill de allra lampligaste.

Från Iduns läsekrets.

Ett tack.

För den utredande och belysande artikeln i frågan »Gossar och skjutvapen» i nr 48 af Idun, undertecknad C. Th. M—r, skulle jag bra gärna i tidningen vilja få framfördt ett vördsamt tack till förf. Det var en heder att få svar från sådant håll, och jag anser, att C. Th. M—r gjort oss föräldrar en stor tjänst med sin förträffliga artikel. Huru ett sådant tack bör vara affattadt och underteckadt, hänskjuter jag till redaktionens afgörande.

Med utmärkt högaktning
Ellen Bergström.

Svar till »en fru från landet» angående en frustuga.

Att för mig besvara alla frågor angående frustugan blir nog svårt, emedan jag aldrig tittade i taket, ej heller gaf akt på, huru väggarna sågo ut. Ett vet jag dock, att dörren var låg och fönstret litet. Om en nybyggnad eller en stor reparation skall företagas, vet nog hvarje byggmästare på landet, huru en gammal takåsstuga skall se ut. Men inte kan det vara praktiskt att i ett modernt rum ändra kakelugnen till spel och i taket sätta upp sparrar. En dylik ändring kilade snart upp till en 300 kronor. I min frustuga ämnar jag som sittplatser använda 3 simpla brasstolar samt låta måla upp 4 gamla antika trästolar, som jag på en auktion köpt för en krona. För allt för stora onödiga utgifter skall man akta sig. Penningar äro en odryg vara, som man behöfver noga sköta, om den ej skall smälta bort likt snö om våren I stöjskolor och i tötan-talter får man den billigaste väfredskapen, men kanske allra billigast ändock är att köpa den på sin hemtrakt, ty frakten blir ju ganska stor, om vägen är lång. På belysningen gaf jag ej akt, men med talgljus i tennstakar blir det nog bra. Grenljus af talg vore ju alldeles öfverdådigt bra. Att på väggarna anbringa stänger, på hvilka man hänger stycken af granna väfnader, lyser mycket upp det hela.

Moster Emma.

Till Iduns läsarinor!

Med både förvåning och ledsnad har jag i Iduns senaste nummer läst först »Augustas» förbitttrade utfall mot »Isa», »så »Isas» svar och nu senast »Ellens» försök att i sin stad nedgöra stackars »Isa».

Juvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg 1

Ringar,
Broscher,

Armband,
Kedjearmband,

Kedjor,
Nålar,

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast
Solidast!
Billigast!

Bref besvaras omgående.

Det är med anledning härpå jag vågar komma med en liten bön, som jag länge väntat på, att någon värdigare än jag skulle framställa, och den lyder så: Kärlaste Iduns läsarinna! Skola vi ej försöka komma öfverens om, att ej göra oss löjliga genom detta ständiga tvistande om likt och oliskt, häst i frågor hvarom man ej kan tvista, som t. ex. om smakfrågor. — Eller hören och dömen!

»Isa» skriver en liten uppsats om, hur hon tänkt sig sitt hem. Hon gör själf upp den lilla skissen därtill, oberoende af modet och de stora möbelmagasinen. Det är luftigt, soligt och gladt därinne i den lilla fantasivåningen, och man känner, att den som inredt den åt sig, är en *personlighet*.

Nästa gång Idun kommer ut, innehåller den en hetsig artikel mot den lilla hems-interiören. Man får ovillkorligen det intrycket, att »Augusta» känner sig personligen förolämpad af Isas skiss och »Isa» skrupensas upp ganska skarpt, — så, i nästa nummer, försöker »Isa» urskulda sig med att hvar och en ju bör få ha sin smak — och så tror man väl att det ämnet är slutdebatterad. Men nej! Nu kommer »Ellen» med också och förkrossar »Isa» totalt med att tala om, hvad hennes man tycker om »Isa», »Augusta» — och henne själf!

Kärlaste Iduns läsarinna, jag skulle ej heller i dag vågat framträda för offentligheten i denna sak, om jag ej visste, att så många af Iduns läsarinna liksom jag tänka och tycka, att Iduns spalter äro för goda för dylikt meningslöst käbbel (förlåt uttrycket!). Nog kunna vi väl använda vår tid bättre, och nog finnes det väl andra ämnen, som vore mer värda diskussion. Ej nog med att vi ej uträtta något genom dylikt barnsligt gräl om påfvens skägg — vi skada också därigenom vår egen kära tidning och det grämer
En Iduns vän.

Ur notisboken.

Thalia Schoug. † Efter någon tids sjuklighet afled härstädes den 15 dennes lärarinnan fröken *Thalia Mathilda Schoug*. Född 1850, ägnade sig fröken Schoug efter avslutade studier åt lärarinnekallet och har bland annat verkat som språklärarinna vid Anna Sandströms skola och Borgarskolan samt utgivit värdefulla läroböcker i franska språket. Vi hoppas att snart närmare få återkomma till den förtjänta kvinnans lifsverk.

En vaktmästarinna. Fru *Hilda Törnblom*, vaktmästarinna vid Södermalms allm. läroverk i Stöckh., fyllde en dag i förra veckan 50 år. Dagen till ära svajade svenska flaggan på skolhuset. Festföremålet mottog redan på morgonen en präktig blomsterbukett, bestående af rosor, af läroverkets rektor, hvarjämte skolans lärare skänkte henne en kaffekanna i drifvet, gammalt svenskt silfver och lärjungarne en silfverbägare med inläggande 160 kr. i guld. Förutom detta erhöll fru T. under dagens lopp en mängd nyttiga och nöjsamma presenter från vänner och bekanta samt flere lyckönskingsbref.

Kvinnökönets lifskraft. Flere kvinnor än män finnas, som bekant, i Sverige — 60 på 1,000 — utom i Jämtlands län, där mankötet har haft någon öfvervikt sedan 1862, och Norrbottens län, hvarest männen äro i pluralitet sedan 1883. Och dock födas i riket årligen flere gosse- än flickbarn, t. ex. år 1895, som kunde uppvisa 71,142 af det förra slaget mot 66,992 af det senare. Det manliga könets lifskraft synes emellertid vara mycket underlägsen det kvinnliga, och i synnerhet gäller detta de första lefnads-åren. Förutnämnda år afled 7,100 gossar i första året mot 5,643 flickor, och de närmast följande åren var dödligheten likaledes större bland gossarne.

För ungdomens räkning

erindra vi ännu en gång om den värdefulla jul- eller nyårsgåfva, som kan beredas genom ett prenumerationskviitto för 1898 på den allmänt omtyckta ungdomstidningen »Kamraten». Pris helt är endast 3 kr.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af

Teater och musik.

Kungl. operan har åter beredt oss en den angenämaste öfverraskning. Liksom helt nyligen det alltigenom förträffliga utförandet af reprisen på »Muntra fruarna» förskaffade operavännerna en högst ovanlig njutning, så blef ock det första återupptagandet af Beethovens opera »Fidelio» i fredags en verklig högtid för dem, som infunnit sig till denna representation. Framgången står som ett odisputabelt faktum och beror naturligtvis i främsta rummet på den genialiska fulländning, som nära nog från första takten till den sista präglar musiken i denna enda opera, som mästaren komponerat. Men till framgången bidrog ock i hög grad utförandet. Redan uvertyren hälsades med det lifligaste bifall, och sådant följde nästan hvarje nummer hela operan igenom. Särskildt hyllades naturligtvis, och detta med all rätt, fru *Östberg*, som i *Fidelio* parti har en af sina förnämsta uppgifter. Trots de stora fordringar detta parti ställer på dess innehafvare, var det dock en njutning att höra, huru nobelt och framgångsrikt fru Ö. löste sin uppgift. Värddigt vid hennes sida stod hr *Elmblad* som gamle *Rocco*, fångvaktaren. Hvilken fin konstnär hr E. är, hade man här tillfälle iakttaga. Genom hans förträffliga spel blef den i tjänsten hårdnade, men innerst dock varmhjärtade fångvaktaren en af styckets mest intresseväckande personligheter, utan att konstnären på minsta vis åfledes att skjuta honom i förgrunden. Och för det tydliga textuttalet i sin sång förtjänar hr E. att tagas till exempel af flere bland de i samma opera uppträdande, särskildt hr *Bratbost* och fröken *Karlsohn*. Den förre inledde andra aktens fängelse-scen med en skrikig ton, som skar betydligt i örönen, och i allmänhet skulle det hela ha vunnit på, om stämman ej så mycket force-rats. Hrr *Söderman* och *Sellergren* fyllde godt sina platser, den förre som den skurkaktige fängelseguvernören, den senare som den ädle statsministern. I fångvaktardotterns och portvaktarens roller voro fröken *Karlsohn* och hr *Strandberg* ingalunda oafna, om man fräser den ej obefogade anmärkningen beträffande textuttalet. Som helhet sedt var utförandet af operan emellertid mycket godt, och härvid förtjänar ock att framhållas den utmärkta och särdeles viktiga insats, som hofkapellet denna afton gjorde under hr *Hennebergers* anförande. Mellan senare aktens båda tablåer utfördes Beethovens briljanta uvertyr nr 3, c-dur, och detta på ett sätt, som förskaffade hofkapellet och dess anförare verkliga stormar af applåder. Publiken, bland hvilken märktes h. m. t. konungen med uppvaktning, var mycket talrik och hörbarligen ytterst intresserad och tacksam.

— **Den Beethoven-koncert** — under anförande af förste hofkapellmästaren *Conrad Nordqvist* — hvartil Operan, för att ytterligare hedra minnet af mästarens mästare, gestaltat sin tredje symfonikoncert, hade samlat en andaktsfull och entusiastisk publik, bland hvilken märktes konungen, kronprinsen och hertiginnan af Dalarna. Utom c-dursymfonien, romansen för violin i g dur och ess-dursymfonien (*Eroican*), välkända mästerverk, uppfördes uvertyren, op. 115, komponerad 1814 till firandet af kejsar *Franz'* namnsdag, intressant och effektivt äfven den, men ej af samma elektriserande art som den öfriga delen af programmet. Samspelet var som vanligt konstnärligt fulländadt och bifallet intensivt, särdeles efter violinromansen, öfverläsaget fördragen af herr *Tor Aulin*, samt efter *Eroicans* grandiosa begrafningsmarsch och eldiga scherzo.

Nyutkommen litteratur.

Vilhelm Billes Bokförlags Aktiebolag:

En kristen; berättelse från London i våra dagar, af *Hall Catine*; öfvers. fr. engelskan af M. Boheman. — Denna högst märkliga bok, skriven af en af Englands snilkaste författare, har nu fullständigt utkommit i 4 häften.
Folkgunst; berättelse om en stor strejk, af *Rob. Barr*; öfvers. fr. engelskan af *Algot Sandberg*.
En krigsfånges minnen från Abyssinien, af *G. Camerra*; bem. öfvers. fr. italienskan af *Gabr. Hedengren*.
Bland Klippbergens indianer, af *G. A. Henty*; öfvers. fr. engelskan af *d. r. P. Hallström*; med 6 ill. jämte portr. af förf.
Ljudlösa steg; ber. fr. nybyggjarlifvet i Kentucky af *Edward S. Ellis*; öfvers. fr. engelskan af *H. Östberg*; med 4 ill. — De båda sistnämnda arbetena ingå som goda länkar i *Vilh.* Billes ungdomsbibliotek, redig. af *dr K. A. Melin*.

Albert Bonniers förlag:

Antikrists mirakler, roman af *Selma Lagerlöf*. — Den framstående och välkända författarinns säkerligen förnämsta arbete sedan »*Gösta Berlings saga*» och i många hänseenden fullt jämförbart med denna.

Från norrskenet land; sägner och tilldragelser, upptecknade af *Mathilda Roos*.
Musikerna m. fl. berättelser, af *Ant. P. Tschecrhoff*; öfvers. fr. ryskan af *E. S.*
Don Balasco från Key West, nutidsberättelse fr. Kuba, af *Arch Clavering Gunther*; öfvers. fr. engelskan.
Hvad jag såg i det krigiska Grekland och det fredliga Palestina; reseskildring från våren 1897, af *Josef Rosenius*.
Med Andree på Spetsbergen 1896 och 1897, af *Henri Lachambre* och *Alexis Machevon*; bemynd. öfvers. fr. franskan; med 52 ill.

Från Hellas, skildring af lifvet i Aten vid slutet af det peloponnesiska kriget, af *G. Borgström*.
Sommarsjö och vintersnö, sagor och berättelser af *Toint Topelius*; med 8 helsidsbilder.

En moders belöning; forts. på »*Lifvet i hemmet*», af *Grase Aquilar*. — Tillhör det bekanta biblioteket »Läsning för ungdom af utmärkta engelska författare». **Guldgravare och indianer,** ber. fr. Mexico, af *Mayme Reid*; med 23 teckningar.
Lekkamraten, en jubok för barn. — Nittonde och tjugonde böckerna hafva nu utkommit med bidrag af flere förf. samt en mängd illustrationer.

Fabrizantz & C:o s förlag:

Bitar, af *Snorre*; tredje tillökade upplagan, illustrerad af *Edv. Forsström* och *Carl Printzensköld*. — Ett enkelt omnämmande af dessa förträffliga »bitar», som nu utkommit i en elegant illustrerad praktupplaga, torde vara tillräckligt, för att Iduns läsarinna skola skynda att lägga sig till med det vackra arbetet.

När seklet var ungt; berättelse från det gamla Lund, af *Cecilia Båth-Holmberg*; 2 delar. — Genom detta arbete skall den flitiga författarinna säkerligen ännu mera befästa sitt rykte som en af våra mest framstående skriftställarinnor, särskildt på kulturskildringens område.

Hugo Gebers förlag:

Vegetarisk kokbok; en liten hjälpredda i konsten att riktigt tillgodogöra sig växtrikets värdefulla alster, utgifven af *Leontine Deulgen*. — Fru D:s välkända vegetariska matsedlar i Idun borge för, att äfven hennes nu utgifna kokbok är af verkligt värde.

C. & E. Gernandts Förlags Aktiebolag:

En gylden Book, af *Albertus Engstroem*. — Ett praktverk, i sitt slag så godt som allenastående, fyllt af den dräppligaste humor i såväl text som bild. Utstyrlsen aldeles ovanlig.

Det var en gång; saga för små och stora, af *Helena Nyblom*, illustr. af *Gustaf Ankarcrone* och *Gunnar Hallström*. — Tio pärlor inom den svåra sagodikningens konst.

Till kvinnans psykologi, af *Laura Marholm-Hansson*.

Folkaförer och stallstöcken, bygdeprat af *Ture S(ällberg)*.

Kalle Stark; en bok för den äfventyrsälskande ungdomen, af *Karl Petersén*.

Nordin & Josephson i distribution:

Från Konsthallen, afbildningar af 120 konstverk från 1897 års internationella konstutställning, utgifna af Generalstabens litografiska anstalt — Ett särdeles billigt praktverk, hvilket nog som ett angenämt minne från årets stora konstutställning kommer att söka sig väg till mångt hem vid julen.

Hasse W Tullbergs förlag:

Svenskt porträttgaleri. — Af detta storartadt anlagda verk, som särdeles väl förtjänar hägkommas till ju en, hafva hittills flere afdelningar utkommit. De som kommit oss till handa från förläggaren äro: *Armén I*, *Universiteten* och *högskolorna*, *Tonkonstnärer* och *sevenska artister* samt nu senast *Tidningsmännen*. Alla dessa olika afdelningar utmärka sig för en ovanligt elegant utstyrelse, noggrannhet i personaluppgifter samt så vidt möjligt största fullständighet i afseende på porträttens antal. Vi kunna ej annat än varmt rekommendera de nyssnämnda afdelningarna, och torde många af våra ärade läsarinna, som hafva anföraner, tillhörande den ena eller andra af här äsyftade grupper, i detta porträttgalleri finna en på mer än ett ställe välkommen julklapp.

Wahlström & Widstrands förlag:

Godt bord, en beskrifningsbok för hemmet, ny samling af *Sigrid Nordenfalk*. — Tillsammans med den i fjor utgifna samlingen ett helt af bestående värde.

Kvinnoöden och Kvinnobilder.

För Idun af *Birger Schöldström*.

Thorilds »föremål».

I.

Hundra år hafva i dessa dagar förflytt sedan en af vår litteraturs märkligaste och noblaste personligheter skref till en sin vän ett bref, där han omtalar: Jag är nu gift med en vacker trogen svenska, som följde mig i min andsflykt.

Det var *Thomas Thorild*, som från Greifswald underrättade den gamle originelle jordrotten Pehr Tham på Dagsnäs om sitt giftermål.

Om någon, bör väl Thorild för *Iduns* läsekrets vara en intresseväckande person. Erinnrom oss August Strindbergs yttrande i sin stora svenska kulturhistoria:

»Det skall först vara från en landsflykt som det första befrande ordet till den sven-

Redan 1888 intygade prof Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas till hvarje husmoder.

CAKES

fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specialhandlare i Hufvudstaden.

FÖRSÖKI

C. W. SCHUMACHER

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant.

ska kvinnan skulle uttalas. Hon har glömt det nu, har kanske aldrig hört det, men nog skulle hon med sitt känsliga och erkänsliga sinne hedra Thomas Thorilds förgättna minne, om hon visste, hvad hon vore honom skyldig. Det var emellertid han, den store galningen, som först erkände kvinnokönets naturliga höghet; det skedde fyra år efter den stora revolutionens utbrott.»

Då Idun nu öppnat sina spalter för ett par små Thorildsartiklar, har jag valt till ämne de kvinnor, för hvilka den svärmiske samhällsförbättraren och skalden lifigare lågat, och hvilka, mer eller mindre, för eftervärlden hugfästas i hans bref eller dikter.

Helt nyligen har en ung litteraturhistoriker, kand. Lauritz Weibull, i en intressant skrift: Thomas Thorild, hans ungdom och studentår i Lund, fäst uppmärksamhet på en af Thorildsbiograferne hittills förbisedd prosadikt, som Thorild i Lunds Veckoblad i början af 1780 ägnade minnet af en ung flicka, den han kallar Lisett:

— — — Lisett! Du dör; och hvem tänker på något offer åt din dygd och din täckhet? — — Hör mig då, tysta och behageliga skugga! Pragt och en falsk härlighet omgaf dig icke. En barnlig grannlåt var icke din lätt. Men du hade sedighetens behag. Men naturen var din prydnad och din konst, o. s. v.

Hvem Lisett varit, är hittills ej uppgadt för eftervärlden. Jag skulle emellertid vilja framställa en liten gissning: att hon varit den unga borgarflicka, jungfru Winning, hvilken prosten Ahnfelt i sina Studentminnen berättar sig ha hört gamla

Lundabor skildra såsom idealiskt skön och skär, Thorilds förtjusning på den tiden han studerade i Lund.

Under sin informatorstid, våren 1777, i superkargören Herman af Dittmers och hans hustru Maria Liedgrens hem å Rånnum, i Venersborgstrakten, var det som Thorild lärde känna den unga flicka, Anna Birgitta af Dittmer, hvilken han besjungit som sin Eos, t. ex. i den anakreontiska strofen:

Nektar äro halfstulna kyssar; våldets tränga ej in i själen, och de lättas ljuflighet dufnar. Eos, Eos! men alla dina lätta, stulna, våldsamma kyssar voro mer än gudarnas nektar.

Hon ingick 1779 äktenskap med landbrukaren, magister Anders Forssenius å Skofteby i Vestergötland, fick i sitt gifte ej mindre än elfva barn, blef 1801 änka i bekymmersamma ekonomiska omständigheter och dog 68 år gammal 1829 å den hennes måg-konsistoriönotarien Sebastian Silvius tillhöriga Levene herregård nära Lidköping*. Sittande i sin länstol, utlocknade hon utau föregående sjukdom.

Då Atterbom i »Siare och Skalder» skildrade Thorild, visste han ej, hvem Eos varit. Detta har sedermera blifvit bekant genom de Heurlin'ska breven. Heurlin skrifver: »Eos var fröken af Dittmer. Jag har hört Thorild ofta omtala det och sett åtskilliga af hans skrifna stycken till henne. (Forts.)

* Dödsåren och dödsorten m. m. — okända i Adelns Åttartaflor — äro meddelade af Lauritz Weibull.

Tvåne profblad

med illustrationer ur Iduns Modetidning och Barngarderoben medfölja detta nummer af Idun, på det de af våra ärade läsarinor, som ej hittills hällit dessa båda tidningar, måtte få ett, om än ringa begrepp om, hvad de ur dem kunna hämta.

Iduns Modetidning, som utgifves på ej mindre än 8 olika språk i en samlad upplaga af 2 å 300,000 exemplar, har i Sverige liksom i öfriga länder, där samma blad utgifves, allt mer och mer undanträngt öfriga modejournaler. Tidningen är också Skandinavien största och elegantaste, modernaste och jämförelsevis billigaste modetidning.

Barngarderoben, som endast är tre år gammal, utgår dock redan på 5 olika språk och i en samlad upplaga af inemot 150,000 exemplar. I Skandinavien är Barngarderoben den enda tidning i sitt slag och har redan här fått en mycket stor spridning, som oupphörligen ökas.

De båda föreliggande profbladen äro endast 4-sid., medan de båda tidningarna i sig själva äro 8-sid. och Modetidningens format därjämte lära dubbelt så stort som Iduns. Papperet i dem är också tjockare och bättre.

Ett prenumerationsförsök för ett år torde ingen komma att ångra.

Innehållsförteckning.

Våra landhöfdingsruar VI: Bertha Sjöcrona, född Elliot; Hedvig Lagerbring, f. Nisbeth och Anna Husberg, född Forsberg. (Med porträtt). — Fosterländsk id; af Tora Kjellberg. — På julaftonen; skiss af Anna Knutson. — Iduns tio-års-fest. — Från Iduns läsekreter: Ett tack. Svar till »en fru från landet» ang. en frustuga. Till Iduns läsarinor. — Ur notisboken. — Teater och musik — Nyutkommen litteratur. — Kvinnoöden och kvinnobilder; för Idun af Birger Schöldström. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Julklockan.

Chifferinskriptionens tecken utbyttas mot vanliga bokstäver, hvilka — om den rätta lösningen är funnen — gifva en vers ur julsång af en nu lefvande, populär skald.

Julnisse.

Jul-aritmogryf.

Table with 19 rows and 5 columns of numbers in a pyramid shape.

1) kvinnonamn, 2) mansnamn, 3) sinnesorgan, 4) vokal, 5) bergstopp i södra Europa, 6) mansnamn, 7) brukar fläsk stundom vara, 8) högtid, 9) födoämne, 10) vegetabilisk läckerhet, 11) stad i Frankrike, 12) en afskydd man, 13) fågel, 14) frätande ämne, 15) djur, 16) konsonant, 17) järnvägsstation i Sverige, 18) insekt, 19) brunnsort i Sverige.

Äro dessa ord rätt lösta,

bilda bokstäverna i den lodräta mellersta radens rutor, lästa uppifrån och ned, något som vi tillönska Iduns ärade läsarinor, både när och fjärran. Moster Lisa.

Julklappsgåtor och julklappsdeviser.

För Idun af F. M. C.

1. Tankarne som himlens fåglar fara, »Hvadan och hvarthän?» Ja, hvem kan svara.

I omätlig rymd de snabbt sig svinga. Finns en boja väl, som kan dem tvinga?

Jo, han binds, den tanke, som du tänker,

När du i mitt första honom sänker. I dess flöden han dock ej försvinner, Bunden fast du honom återfinner. Dock mitt första, denna svarta älf, Fängslas stundom af mitt hela själf. Fängelset kan af mitt andra vara, Däraf kan du namnet bäst förklara.

2. I min mjuka fämn jag vill dig sluta, När du lugn och hvila tänker njuta Efter dagens id i ro här hemma. På beskrifning utaf Moster Emma Blef jag uppsatt. Efter hennes råd Blef dock först och främst hvarenda tråd

På mitt andra spunnen vederbörligt, Slag på slag jag fick se'n oupphörligt,

Förr'n jag fick ett presentabelt skick. Under mång' mitt första knogas fick. Må jag tackas nu inför din blick!

3. Mitt andra mig du kan ju ej Mitt tredje, när mitt första sej

Så mörk i hågen lägrar. Du känner dock min karaktär Och vet, att jag pålitlig är. Och därför du ej vägrar Att ta mig i din tjänst. Du vet, Jag gömma kan en hemlighet.

4. Såsom »klapp» dig mitt andra jag En mitt första mitt tredje här, På mitt första och andra det tag. Och mitt hela då tronar där.

5. Än lever Odinskulten kvar Från forna dar. Men sen man har Fått klart bevis, Att fädrens spis — En valgödd gris — I läckert hull Är af trikiners skara full, Man åter uppå doppard'a'n Små grisar utaf marzipan.

Lösningar.

Bortplockningsgåtan: Spegel; segel, sele, elg, ge.

Charaden: Uppmuntran.

Korsaritmogryfen: Klas, Frans, Lars; 1—2) falk, 3—4) apostel, 5—6) Romagna, 7—8) svinhus, 9—10) liar, 1—3) Fina, 2—5) knoster, 4—7) Lazarus, 6—9) Arendal, 8—10) stör.

Bokstafsyrkanten:

Nils inom Loke smed

Amfikopen: Skalle, Kalle, kall, kal, al. Stiffergåtan: Wolga-Donsau; 1) Värmland, 2) Oporto, 3) London, 4) Guatemala, 5) Aargau.

Kaffe

patentrostad och konserveradt i enl. med Professor Liebig's metod, hvarigenom det står sig i flere månader, i fina blandningar: Java, Mokka, Plantage m. fl. Fabriksbod 9 Biblioteksgatan, Sthlm.

Förädlade Kaffetillsatser, analyserade af Dr. Setterberg och Ingeniör Landin Gör kaffet homogent, välsmakande, sunt, närande och billigt. Begär hos er närmaste handl. Kronkaffe och Utställningskaffe.